

План 6

Тема: Морфологічні засоби професійного мовлення. Іменник

Мета: поглибити знання про граматичні категорії (роду, числа) іменника та особливості їх функціонування у професійному мовленні; вивчити норми функціонування аббревіатур та графічних скорочень у документах.

1. Іменник як частина мови.
2. Рід відмінюваних і невідмінюваних іменників.
3. Особливості використання категорії роду іменників у документах.
4. Категорія числа іменників у ділових паперах.
5. Аббревіатури і графічні скорочення в документах.
6. Рапорт. Повістка.

Ключові слова та терміни: аббревіатура, графічне скорочення, категорія роду, категорія числа, незмінювані іменники, фемінітиви.

Основна література: 1-7.

Додаткова література: 1, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14.

✍ Виконати практичні завдання

1. Встановити рід наведених іменників, усно вказати засоби родової диференціації іменників.

Франко, Шевченко, Ай-Петрі, євро, бенефіціар, суддя, слідчий, в'язниця, рапорт, собака, ТзОВ, НАБУ, СБУ, США, ДФС, гривня, нежить, маржа, тюль, біль, злочин, розслідування, авеню, ДБР, ПДВ, сальдо, Хуанхе, ОБСЄ, Чилі, кольрабі, сулугуні, Запоріжжя, Одеса, Київ.

2. Визначити число наведених іменників.

Наручники, борг, документи, кайданки, готівка, ножиці, докази, сліди, відбитки, дані, координати, обставини, Черкаси, кошторис, заходи, правила, інструкції, повноваження, ваги, прибуток, гроші, ворота, йод, обмеження, санкції, граблі, Альпи, податок, видатки, стаття.

3. Відредагувати речення.

1. Митника затримали за вимагання п'ятьох тисяч доларів хабара. 2. Вимита посуда не має доказового значення у справі. 3. Домашній адрес підозрюваного внесено до реєстра. 4. Жила площа квартири визначена для арешту майна. 5. Паперова салфетка містила сліди ДНК. 6. Розпродаж товарів стала предметом перевірки податкової служби. 7. Скидка на товар не була зазначена у договорі купівлі-продажі. 8. Смачне блюдо було предметом експертизи у справі про харчове отруєння. 9. Питання щодо закупки хлопку на сьогоднішній день не розглянуто. 10. Дякуємо за чуйне відношення до самотніх людей. 11. З наступаючими святами!

4. Розшифрувати значення наведених аббревіатур та графічних скорочень, пояснити правопис.

ВПО, ГУНП, ДБР, КПК України, МВС України, КУпАП, НАБУ, мкрн, Інтерпол, СВІФТ (SWIFT).

5. Запишіть подані слова і словосполучення скорочено або аббревіатурами:

Командир батальйону, міський комітет, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство юстиції, система електронних платежів, професійно-технічне училище, контрольно-пропускний пункт, абонентська скринька.

6. *Користуючись термінологічним словником, пояснити значення термінів. З двома, на вибір, скласти речення.*

Клопотання, злочинність, аберация, акламація, активи.

7. *Ознайомтеся з текстом повістки (С. 157, Збірник взірців процесуальних документів та коментарі до них: [С.М. Алфьоров, С.М. Міщенко, О.Ю. Татаров, В.І. Фаринник та ін.]. Київ : Арт-Дизайн, 2012. 196 с.). Проаналізуйте її за такими пунктами: 1. Які мовні особливості ви помітили у тексті документа? 2. Чи є в документі граматичні, орфографічні або стилістичні помилки? Наведіть приклади. 3. Як використання юридичної термінології впливає на зрозумілість тексту для пересічного читача? 4. Чи відповідає мова документа вимогам офіційно-ділового стилю? Обґрунтуйте свою відповідь. 5. Визначте, які мовні конструкції створюють чіткість та однозначність викладу, а які – навпаки, можуть викликати двозначність. 6. Запропонуйте, як можна було б покращити мовне оформлення документа, не змінюючи його юридичного змісту.*